

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
РАТЕЛ
РЕГУЛАТОРНА АГЕНЦИЈА ЗА
ЕЛЕКТРОНСКЕ КОМУНИКАЦИЈЕ
И ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ

ПЛАН РАДА ЗА 2021. ГОДИНУ

децембар 2020. године

I. УВОД

Регулаторна агенција за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: Агенција), основана је Законом о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, бр. 44/10, 60/13 - УС, 62/14 и 95/18 - др. закон, у даљем тексту: Закон) као независна регулаторна организација са својством правног лица, која врши јавна овлашћења у циљу ефикасног спровођења утврђене политике у области електронских комуникација, подстицања конкуренције електронских комуникационих мрежа и услуга, унапређивања њиховог капацитета, односно квалитета, доприноса развоју тржишта електронских комуникација и заштите интереса корисника електронских комуникација, у складу са одредбама овог закона и прописа донетих на основу њега, као и регулаторних и других послова у складу са посебним законом којим се уређују поштанске услуге.

Управни одбор Агенције, у складу са чланом 11. став 1. тачка 1) Закона доноси годишњи план рада Агенције, усклађен са стратешким актима и акционим плановима из области електронских комуникација и поштанских услуга, најкасније до 15. децембра текуће године за наредну годину.

Полазећи од циљева Стратегије развоја електронских комуникација у Републици Србији од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС“, број 68/10, у даљем тексту: Стратегија), Агенција је припремила План рада за 2021. годину у коме се налазе активности везане за развој независне и доследне регулаторне праксе, а у сврху даљег развоја тржишта електронских комуникација, промовисања конкуренције, примене нових технологија и заштите крајњих корисника.

Како су у 2019. години донети нови закони који регулишу области информационе безбедности и поштанских услуга, а очекује се и доношење новог закона о електронским комуникацијама, главне активности РАТЕЛ-а биће усмерене ка спровођењу нових законских решења, односно изради одговарајућих подзаконских аката. Доношењем нових закона постиже се већи степен усклађености домаћих прописа с актуелним регулаторним оквиром Европске уније (ЕУ). РАТЕЛ ће, такође, интензивно пратити измене и спровођење европске регулативе у области електронских комуникација и решења која она доноси, како би се одржао корак са модерним тенденцијама у регулацији тржишта електронских комуникација.

У складу са својим надлежностима и актуелним трендовима у развоју електронских комуникација, поштанских услуга и информационе безбедности, али и потребама оператора и крајњих корисника, **РАТЕЛ је утврдио 8 стратешких приоритета за 2021. годину.**

II. Стратешки приоритети у 2021. години

1. УНАПРЕЂЕЊЕ РЕГУЛАТОРНОГ ОКВИРА ЗА ЕЛЕКТРОНСКЕ КОМУНИКАЦИЈЕ

Очекује се да ће Агенција бити позвана да активно учествује у поступку доношења новог закона, од стране њеног предлагача. Такође, претпоставка је се да ће Народна скупштина током 2021. године усвојити Закон о електронским комуникацијама. Након тога, Агенција је у обавези да предузме низ регулаторних активности у вези са доношењем потребних подзаконских аката у складу са донетим законом, као и да спроведе нова законодавна решења. Детаљан план активности у вези с доношењем потребних подзаконских аката, а у складу са прописаним роковима, може да буде припремљен тек по усвајању закона. У прелазним и завршним одредбама, у овом тренутку доступне верзије овог акта, који је још увек у форми предлога, остављен је рок од годину дана од дана ступања на снагу Закона о електронским комуникацијама за доношење подзаконских аката.

Активност 1 Спровођење новог Закона о електронским комуникацијама кроз израду нових подзаконских аката и усклађивање са регулаторним оквиром ЕУ за електронске комуникације, односно измена важећих подзаконских аката донетих на основу закона који уређује област електронских комуникација, уколико се за тим укаже потреба, као и израда подзаконског акта на основу Споразума о снижавању цена услуга роминга у јавним мобилним мрежама у региону Западног Балкана.

Израда и усклађивање подзаконских аката ће трајати током целе године, а у складу са одредбама новог закона, односно уколико се исти не донесе, вршиће се измене постојећих подзаконских акта, по потреби, као и израда подзаконског акта на основу Споразума о снижавању цена услуга роминга у јавним мобилним мрежама у региону Западног Балкана. Планирано је да се наведени акти припремају и усвајају у неколико фаза. Пре упућивања предлога аката на усвајање, сваки од нацрта ће проћи поступак јавних консултација.

Фаза 1 - Правилник о утврђивању накнада за пружање услуга из надлежности Агенције, Правилник о преносивости броја за услуге које се пружају преко јавних мобилних комуникационих мрежа, Правилник о обавезама оператора услуга са додатом вредношћу и Правилник о општим условима за обављање делатности електронских комуникација по режиму општег овлашћења.

Фаза 2 - План нумерације, Правилник о обрасцу захтева за издавање дозвола за коришћење нумерације, Правилник о параметрима квалитета јавно доступних електронских комуникационих услуга, вршењу мерења и испитивања и спровођењу провере поступања оператора електронских комуникација, Правилник о начину прикупљања и објављивања података о врсти, расположивости и географској локацији капацитета електронске комуникационе мреже, Правилник о условима приступа и коришћењу података из јавног телефонског именика и Предлог правилника о универзалном сервису..

Фаза 3 - Правилник о преносивости броја у јавним телефонским мрежама на фиксној локацији, Правилник о начину и условима за доделу и употребу бројева из нумеричког опсега који почиње бројем 116, Правилник о садржини и начину пријаве уговора о међуповезивању на међународном нивоу и Правилник о начину контроле коришћења радио-фреквенцијског спектра, обављању техничких прегледа и заштите од штетних сметњи.

Фаза 4 - Правилник о начину документовања прекомерних трошкова и мерила за остваривање права на накнаду прекомерних трошкова у вези са универзалним сервисом и Правилник о нивоу детаљности и начину објављивања података о понудама оператора за услуге универзалног сервиса.

Фаза 5 - Правилник о начину коришћења радио-фреквенција по режиму општег овлашћења.

Фаза 6 - Правилник о начину коришћења аматерских радио-станица (усвојен у 2018. години и упућен ресорном министарству у циљу прибављања мишљења о уставности и законитости).

Фаза 7 - Измене и допуне осталих правилника, односно усклађивање са новим законом који уређује електронске комуникације, доношење нових подзаконских аката након ступања на снагу овог закона, као и припрема предлога подзаконских аката које доноси ресорно министарство на предлог Агенције:

- Правилник о начину коришћења радио-станица на домаћим и страним ваздухопловима, локомотивама, бродовима и другим пловилима;
- Предлог техничких прописа којима се уређује стављање на тржиште и/или употребу радио опреме;
- Провера статуса Плана расподеле за T-DAB, за који је предлог упућен у новембру 2017. године у МТТТ, али још није дошло до усвајања.

Фаза 8 - У циљу усклађивања са регулаторним оквиром ЕУ у области анализе тржишта подложних претходној регулацији, независно од доношења новог закона који уређује електронске комуникације, планирано је доношење Правилника о изменама и допунама Правилника о примени трошковног принципа, одвојених рачуна и извештавању од стране оператора са значајном тржишном снагом у области електронских комуникација, којим се уређује примена модела дугорочних инкременталних трошкова (LRIC). Такође, независно од доношења новог закона који уређује електронске комуникације, у циљу испуњавања обавеза утврђених Споразумом о снижавању цена услуга роминга у јавним мобилним мрежама у региону Западног Балкана, планирано је доношење правилника којим се уређује утврђивање детаљних правила о примени политике примереног коришћења, утврђивање методологије процене одрживости укидања малопродајних додатних накнада за роминг и захтева који подноси пружалац услуга роминга за потребе те процене. Претходно је неопходно установљивање надлежности Агенције у Закону о електронским комуникацијама за доношење овог правилника, поводом чега је Агенција

упутила надлежном министарству иницијативу за усвајање допуне Закона о електронским комуникацијама.

Активност 2 Израда Нацрта плана намене радио-фреквенцијских опсега на основу финалних аката Светске конференције о радио-комуникацијама (WRC-19)

Планира се припрема измена и допуна Плана намене радио-фреквенцијских опсега, на основу резултата Светске конференције за радио-комуникације одржане 2019. године (WRC-19), као и на основу ажуриране Европске табеле намене радио-фреквенцијских опсега (ECA Table).

Један од најзначајнијих резултата конференције је идентификовање нових опсега за ИМТ. Пре одржавања WRC-19 за ИМТ је било додељено 1,9 GHz, а после WRC-19 за ИМТ је идентификовано укупно 17,25 GHz. Потребно је имплементирати у План намене примарну намену за ИМТ у опсезима 37-43,5 и 66–71 GHz, узимајући у обзир измене постојећих нотица и укључивање нових.

Активност 3 Израда иницијативе за измену Закона о накнадама за коришћење јавних добара

Измена се односи на Прилог 16. Закона о накнадама за коришћење јавних добара (Сл. гласник РС, бр. 95/2018 и 49/2019), односно на начин утврђивања накнаде за коришћење радио-фреквенција. Усвајањем новог Плана намене измењен је начин коришћења одређених фреквенцијских опсега, односно у одређеним фреквенцијским опсезима уведени су и нови радио-комуникациони системи, па у том смислу треба ажурирати утврђивање накнаде за коришћење фреквенција.

Активност 4 Увођење стручног надзора над радом оператора електронских комуникација и радио-опреме

У циљу унапређења услова за подстицање конкуренције и либерализације тржишта, Агенција континуирано прати рад оператора електронских комуникација према оствареним резултатима, иновацијама у области електронских комуникација, заступљености и увођењу нових технологија и примедбама корисника и, на основу тога, сачињава извештаје о годишњем прегледу тржишта, анализира рад сваког појединачног оператора и указује на уочене недостатке кроз састанке са операторима, као и кроз сарадњу са инспекцијским службама надлежних министарстава.

Новим Законом о електронским комуникацијама требало би омогућити увођење нове надлежности Агенције, по моделу надлежности додељене Законом о поштанским услугама, која би подразумевала вршење стручног надзора над радом оператора електронских комуникација као и надзора над радио-опремом. Додатне надлежности би значајно допринеле ефикаснијем раду Агенције на успостављању бољих услова на тржишту електронских комуникационих мрежа и услуга, а чиме би се постигла активнија улога Агенције у спровођењу регулаторног оквира. На овај начин би се остварила и боља контрола стављања опреме на тржиште, односно употребе радио-опреме, кроз сарадњу са надлежном инспекцијом и пружање одговарајуће стручне и

техничке помоћи Агенције. Ово би, такође, допринело ефикаснијем спречавању и отклањању штетних сметњи.

У складу са наведеним, потребно је покретање иницијативе код ресорног министарства да у новом Закону о електронским комуникацијама и другим законима у којима је дефинисана област стручног надзора, Агенцији буде додељена надлежност која се односи на стручни надзор над радом оператора електронских комуникација и надзора радио-опреме. Након усвајања предлога и доношења новог Закона о електронским комуникацијама, приступило би се даљој изради неопходних подзаконских аката и организацији рада запослених који би обављали послове стручног надзора над операторима електронских комуникација и надзора над радио-опремом.

2. СПРОВОЂЕЊЕ НОВОГ РЕГУЛАТОРНОГ ОКВИРА ЗА ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ

Закон о поштанским услугама донет је 30. октобра 2019. године, објављен је у „Службеном гласнику РС“ број 77/19 и ступио је на снагу 8.11.2019. године. Одредбом члана 106. овог закона прописано је да Агенција доноси подзаконске акте на основу овлашћења прописаних овим законом у року од годину дана од дана његовог ступања на снагу. Током 2020. године Агенција је донела сва подзаконска акта на основу овлашћења из Закона о поштанским услугама, изузев правилника којим се ближе утврђује начин обрачуна нето трошка јавног поштанског оператора, који није донет из разлога што се одредбе којим се уређује накнада за неправедно финансијско оптерећење примењују од дана приступања Републике Србије Европској унији.

Активност 1 Праћење примене Правилника о начину вођења одвојеног рачуноводства и провере веродостојности регулаторних извештаја јавног поштанског оператора („Службени гласник РС“, број 126/20)

Законом о поштанским услугама предвиђено је да Агенција донесе Правилник о начину вођења одвојеног рачуноводства и провере веродостојности регулаторних извештаја ЛПО. Правилник је ступио на снагу у октобру 2020. године (објављен је у Службеном гласнику РС бр. 126/2020).

Агенција је дужна да прати примену Правилника о начину вођења одвојеног рачуноводства и провере веродостојности регулаторних извештаја ЛПО, којим је за 2021. годину прописано да ЛПО имплементира дефинисани начин вођења одвојеног рачуноводства. Предвиђено је да процес имплементације Правилника траје током 2021. године уз интензивну сарадњу Агенције и ЛПО. За ове потребе, планира се и ангажовање консултаната који има искуства у примени трошковног модела у области поштанског саобраћаја са циљем да се процес примене Правилника што квалитетније спроведе.

Тakoђе, Агенција је дужна да једном годишње објави извештај о усклађености начина вођења одвојеног рачуноводства тј. извештај о усклађености регулаторних извештаја ЛПО.

Активност 2 Увођење стручног надзора над радом поштанских оператора

У циљу унапређења услова за подстицање конкуренције и либерализације тржишта, Агенција прати рад поштанских оператора по оствареним резултатима, примедбама корисника, иновацијама у поштанској делатности и сачињава извештаје о годишњем прегледу тржишта, анализира рад сваког појединачног оператора и указује на уочене недостатке на састанцима са операторима, као и инспекцијским службама надлежних министарстава.

Новим Законом, Агенцији је додељена нова надлежност која подразумева стручни надзор над радом оператора поштанских услуга. Ова надлежност ће значајно допринети ефикаснијем раду Агенције на успостављању бољих услова на тржишту поштанских услуга. У складу са овим, потребно је израдити неопходна подзаконска акта и организовати рад запослених који ће вршити стручни надзор.

Агенција ће на основу правилника који доноси ресорни министар сачинити упутство, планове и опис технолошких фаза које ће бити предмет стручног надзора. Такође, Агенција је донела правилник који прописује образац легитимације и начин издавања легитимације овлашћеном лицу Агенције за послове стручног надзора (Правилник о обрасцу и начину издавања легитимације овлашћеног лица за обављање стручног надзора над радом поштанског оператора).

Активност 3 Имплементација пројекта Е-писарница

Усвојен је нови Закон о архивској грађи и архивској делатности („Службени гласник РС“ бр. 6/20 од 24.01.2020. године) чиме престаје да важи Закон о архивској грађи Савезне Републике Југославије („Службени лист СРЈ“, бр. 12/98 и 13/98-исправка). Такође, донета је Уредба о канцеларијском пословању органа државне управе „Службени гласник РС“, број 21 од 6. марта 2020 (примењује се од 1.04.2021. године). Радна група Владе усаглашава текст Уредбе о канцеларијском пословању која предвиђа да од 2021. године органи јавне управе међусобно комуницирају електронским путем преко еДМС-а (писарница + ДМС + архив) и акте израђују у изворно електронској форми.

С тим у вези, планирано је усаглашавање са одлуком Радне групе Владе РС о будућем канцеларијском пословању писарнице Агенције електронским путем преко еДМС (писарница + ДМС + архив) и изради аката у изворно електронској форми.

3. МАПА ПУТА ЗА РАЗВОЈ 5G МРЕЖЕ

Један од приоритета који је поставила Европска унија јесте координирана примена 5G технологије у свим земљама чланицама до 2020. године. С тим у вези, интерес Републике Србије јесте да не заостаје у овом процесу већ да узме активно и правовремено учешће. Из тог разлога, један од приоритета Агенције јесте да обави све потребне припремне радње како би се обезбедили услови за јавно надметање за продају РФ спектра за потребе 5G технологије у 2021. години.

Активност 1 Израда планова расподеле радио-фреквенцијских опсега за 5G технологију

Планове расподеле радио-фреквенцијских опсега доноси надлежно министарство, на предлог Агенције. У 2021. години очекује се да ће надлежно министарство усвојити Предлог правилника о утврђивању Плана расподеле радио-фреквенција у радио-фреквенцијском опсегу 694-790 MHz, чиме би били обезбеђени регулаторни услови за коришћење овог дела опсега за мобилну телефонију 5G.

Активност 2 Припрема и спровођење јавног надметања за издавање појединачних дозвола за коришћење радио-фреквенција у радио-фреквенцијским опсезима намењеним за 5G технологију

На основу студије „Избор оптималног аукцијског модела продаје фреквенцијских опсега за постојеће и нову 5G технологију“, која је припремљена 2019. године, приступиће се избору консултанта за спровођење јавног надметања по моделу који буде био предложен. Консултант ће бити у обавези да припреми све потребне процедуре за спровођење јавног надметања, дефинише правила спровођења јавног надметања на основу врсте јавног надметања, изради софтвер уколико се буде радило о електронској аукцији, усклади софтвер за електронску аукцију са нашим специфичностима и правилима која буду прописана. Консултант ће бити у обавези да спроведе обуке за коришћење свих потребних софтвера од стране квалификованих понуђача (оператори) као и за запослене из Агенције, обезбеди подршку током спровођења јавног надметања и подршку након доношења одлуке о избору најбољих понуда и понуђача у случају покретања судских поступака.

Активност 3 Планирање пресељења фиксних линкова из фреквенцијског опсега 26 GHz који је означен као пионирски фреквенцијски опсег на високим фреквенцијама за примену 5G

Потребно је извршити анализу заузетости фреквенцијског опсега 26 GHz, који се користи за фиксне везе (оператори мобилне телефоније). Резултат анализе ће бити предлог фреквенцијских опсега који би се користили уместо опсега 26 GHz, као и дефинисање временских рокова за дато измештање. Ова активност ће бити спроведена уз сарадњу са тренутним корисницима поменутог опсега – операторима мобилне телефоније.

4. ЗАШТИТА КОРИСНИКА УСЛУГА ЕЛЕКТРОНСКИХ КОМУНИКАЦИЈА И ПОШТАНСКИХ УСЛУГА

Један од постулата на којима почива регулација тржишта је обезбеђивање високог нивоа заштите интереса корисника у односу са операторима, а посебно кроз обезбеђивање доступности јасних и потпуних информација о ценама, условима приступа и коришћења, али и ефикасно поступање по притужбама на рад оператора. Приоритет Агенције који остаје и у 2021. години јесте обезбеђивање сталног унапређења доступности, приступачности и квалитета јавних комуникационих мрежа и услуга за све кориснике.

Активност 1 Ефикасније решавање спорова

Током примене Закона о електронским комуникацијама уочено је да се највећи број приговора на рад оператора односи на висину рачуна за пружене услуге. Агенција спроводи поступак посредовања у мирном решавању спорова између претплатника/корисника и оператора електронских комуникација у вези са висином рачуна и квалитетом услуге, према члану 113. важећег Закона о електронским комуникацијама. Претпоставка је да ће новим законом који уређује електронске комуникације, у циљу боље заштите корисника, Агенција имати овлашћење да вансудски решава спорове између оператора и претплатника, доношењем мериторне одлуке, а чиме се подстиче значај вансудског решавања спора који је у интересу обе странке. Наведено решење се већ примењује у државама у региону, а дужи низ година је у примени и у државама чланицама ЕУ. Поред наведеног, Агенција анализира и Опште услове оператора електронских комуникација, у циљу давања налога, препорука и сугестија за измене и допуне истих, као и њиховог усклађивања са прописима који уређују електронске комуникације, заштиту потрошача и другим прописима, а све у циљу ефикасније заштите корисника услуга електронских комуникација. У остваривању надлежности везаних за заштиту корисника, Агенција остварује сарадњу са другим органима и организацијама, као што су ресорно министарство, односно инспекција тог министарства или органима аутономне покрајине који су надлежни за инспекцијски надзор, Регулаторним телом за електронске медије, као и другим органима и организацијама у зависности од материје.

Агенција ће у току 2021. године наставити да прати примену прописа који уређују заштиту корисника електронских комуникација, као и прописа који уређују заштиту потрошача. У објављеним Смерницама за заштиту корисника телекомуникационих услуга – Информисање и едукација корисника/претплатника услуга електронских комуникација, корисницима ових услуга је пружена помоћ и едукација кроз савете, упутства и навођење начина на које потенцијални приговори корисника могу да се избегну.

Активност 2 Развој универзалног сервиса

Усвајање новог Закона о електронским комуникацијама условиће припрему подзаконских аката који ближе уређују начин утврђивања и документовања прекомерних трошкова за обезбеђивање услуга универзалног сервиса, обезбеђивање средстава за надокнаду прекомерних трошкова и мерила за остваривање права на надокнаду прекомерних трошкова, услове који се односе на обезбеђивање једнаких могућности за приступ и коришћење услуга универзалног сервиса, као и ниво детаљности и начин објављивања података о понудама услуга универзалног сервиса, које је оператор дужан да учини јавно доступним.

Агенција ће упутити јавни позив операторима заинтересованим за пружање универзалног сервиса под прописаним условима.

Агенција спроводи анализу пружања услуга универзалног сервиса у смислу обима, географске покривености и квалитета пружања услуга, одређивања и контроле нивоа

детаљности и начина објављивања података које је оператор дужан да учини јавно доступним у погледу својих понуда услуга универзалног сервиса.

Активност 3 Праћење регулисаних цена роминга у региону Западног Балкана

Агенција ће наставити да прати регулисане цене роминга и примену Споразума о снижавању цена роминга у региону Западног Балкана којим се уводи нова роминг регулација тзв. *roam like at home*, односно укида се роминг накнада за крајње кориснике.

Активност 4 Спровођење активности у циљу стварања услова за снижавање цена услуга роминга између региона Западног Балкана и Европске уније

У складу са Декларацијом лидера Западног Балкана о заједничком регионалном тржишту, потписаном 10.11.2020. године на самиту у Софији, Агенција ће у оквиру даљих заједничких договора између представника Европске уније и региона Западног Балкана предузимати потребне активности у циљу стварања услова за снижавање цена услуга роминга између региона Западног Балкана и Европске уније.

Активност 5 Мерење нивоа електромагнетског поља у урбаним срединама

У складу са Студијом изводљивости изградње мреже сензора за континуално мерење нивоа електромагнетског поља, планирана је изградња мреже од око 100 мерних станица у урбаним срединама широм Републике Србије.

2021. године се наставља рад на пројекту РАТЕЛ ЕМФ, омасовљењем мреже сензора за континуално мерење нивоа електромагнетског поља. У 2020. години је уговорена испорука за 32 сензора, а за 2021. годину је у плану набавка нових 15 сензора, чиме ће у мрежу бити интегрисано укупно 89 сензора. Агенција наставља да истражује нове локације од интереса за постављање сензора за континуално мерење нивоа електромагнетског поља. Такође се планира и интеграција сензора других заинтересованих страна у нашу мрежу сензора.

5. ПОВЕЋАЊЕ ЕФИКАСНОСТИ УПРАВЉАЊА РАДИО-ФРЕКВЕНЦИЈСКИМ СПЕКТРОМ

Закон је дефинисано да се управљање радио-фреквенцијским спектром, као ограниченим добром, заснива на начелима рационалности, економичности, јавности и недискриминације. У складу с прописима, Агенција учествује у планирању употребе радио-фреквенцијског спектра, у складу са одговарајућим међународним споразумима и препорукама, интересима грађана, привреде, безбедности и одбране земље; додељује радио-фреквенције на основу Плана намене и планова расподеле; координира коришћење радио-фреквенција и врши контролу радио-фреквенцијског спектра, утврђује штетне сметње и предузима мере за њихово отклањање.

Активност 1 Учешће у раду међународне радне групе за репланирање и координацију радио-фреквенција за терестрички дигитални радио T-DAB

Почетак рада групе за планирање и координацију радио-фреквенција из опсега 174-230 MHz, планиран за 2020. годину, одложен је за 2021. годину услед пандемије COVID-19.

Међународна радна група обухватила би више од 10 администрација из Централне и Источне Европе, укључујући и део нама суседних администрација.

Активност 2 Проширење мреже даљински управљаних контролно-мерних станица у систему мониторинга РФ спектра

Активности на реализацији пројекта изградње система фиксних даљински управљаних контролно-мерних станица, који треба да омогући континуирани мониторинг радиофреквенцијског спектра на целокупној територији Републике Србије, наставља се и у 2021. години.

У току 2020. године у рад је пуштено пет фиксних даљински управљаних контролно-мерних станица, тако да систем за мониторинг РФ спектра обухвата укупно шеснаест станица и два контролно-мерна центра. Поред тога, још пет фиксних даљински управљаних контролно-мерних станица се налази у различитим фазама инфраструктурних радова. Динамика инсталације и пуштања у рад ових станица прати динамику завршетка радова. За 2021. годину су планирани изградња, опремање и пуштање у рад једне станице у зони одговорности Контролно-мерног центра Ниш. На овај начин ће до краја 2021. године систем за мониторинг РФ спектра садржати два контролно-мерна центра и 21 даљински управљану контролно-мерну станицу. У току 2021. године се планира изградња и инсталација три компактне даљински управљане мерне станице у зони Новог Сада. Станице ће имати могућност TDOA геолоцирања извора РФ сигнала и биће интегрисане у постојећи мониторинг систем рејона Контролно-мерног центра Београд.

Активност 3 Опремање мерном опремом и возилима

За 2021. годину планирана је набавка теренског контролно-мерног возила за зону одговорности Контролно-мерног центра Београд, пратеће опреме и портабл мерне опреме. Планирана је и набавка одређених резервних компонената које се користе у оквиру даљински управљаних контролно-мерних станица, чиме се обезбеђује редундантност и поузданост најважнијих делова система.

Активност 4 Аутоматизација мерних процедура уз имплементацију портала за приказ заузећа радиофреквенцијског спектра

Развојем мреже станица за мониторинг РФ спектра ствара се могућност контроле РФ спектра на већој територији Републике Србије, чиме се као наредни корак и приоритет Службе за контролу поставља процес аутоматизације мерних процедура. Ово представља дугорочан процес којим би се континуално унапређивао процес рутинских мерења и обезбедила ефикасна анализа мерних резултата.

Циљ пројекта је да на порталу буду јавно доступни резултати аутоматизованих мерних процедура у фреквенцијским подопсезима намењеним за комерцијалну употребу.

Активност 5 Међународна координација радио-фреквенција

Спроводе се активности у оквиру рада на припреми података, изради неопходних прорачуна, кореспонденцији са администрацијама, одржавању састанака и доношењу техничких споразума о координацији. Међународна координација фреквенција се врши

на основу већ донетих споразума за фреквенцијске опсеге који се користе за фиксну, мобилну, радио-дифузну и сателитску службу.

У 2021. години се наставља процес координације сателитских мрежа са афектираним администрацијама, по добијању одговора на захтев поднет ИТУ за доделу орбиталне позиције за сателитску мрежу за упис у План АР30В.

Наставља се процес координације сателитских мрежа са афектираним администрацијама, у складу са захтевом за измену орбиталне позиције за сателитску мрежу Републике Србије за упис у План АР30/30А. Координација се врши за параметре орбиталне позиције и техничке карактеристике планиране сателитске мреже Републике Србије, по предлогу Агенције, на који је ИТУ дао позитиван одговор.

У току следеће године се планира припрема контрибуције ка групи WР4А ИТУ за измену процедуре координације и уписа у план сателитских мрежа, у својству Републике Србије као иницијатора ове активности, а уз сарадњу са другим заинтересованим земљама.

6. ПОВЕЋАЊЕ КОНКУРЕНТНОСТИ НА ТРЖИШТИМА ЕЛЕКТРОНСКИХ КОМУНИКАЦИЈА И ПОШТАНСКИХ УСЛУГА

Једна од примарних активности Агенције у складу са Законом јесте повећање конкурентности на тржишту електронских комуникација. Основни механизам који је на располагању сваком регулатору јесу анализе тржишта и Агенција ће наставити своје активности у овој области. Такође ће се наставити кампање упоредних мерења параметара квалитета мобилних мрежа, а планира се и израда смерница за заједничко коришћење телекомуникационе инфраструктуре.

Активност 1 Нови круг анализа релевантних тржишта: Т1, Т2 и Т3а и отпочињање активности у вези са новим кругом анализе релевантног тржишта Т3б

Агенција ће спровести нови круг анализа три релевантна тржишта: велепродајног тржишта терминације позива у јавној телефонској мрежи на фиксној локацији (Т1), велепродајног тржишта терминације позива у мобилној мрежи (Т2) и велепродајног тржишта локалног приступа елементима мреже који се пружа на фиксној локацији (Т3а), а овим анализама биће обухваћени подаци добијени од оператора за 2017, 2018. и 2019. годину. Након усвајања извештаја о анализи сваког од наведених тржишта, Агенција ће донети решења о одређивању оператора са значајном тржишном снагом и одредити њихове регулаторне обавезе.

По добијању свих релевантних података за 2020. годину, Агенција ће крајем 2021. године отпочети са активностима у вези са новим кругом анализе велепродајног тржишта средишњег приступа који се пружа на фиксној локацији за производе за масовно тржиште (Т3б), која ће обухватати податке за 2018, 2019. и 2020. годину, те се завршетак и усвајање извештаја о анализи овог релевантног тржишта планира за 2022. годину.

Активност 2 Имплементација модела дугорочних инкременталних трошкова (LRIC)

По доношењу Правилника о изменама и допунама Правилника о примени трошковног принципа одвојених рачуна и извештавању од стране оператора са значајном тржишном снагом у области електронских комуникација биће омогућена примена новог трошковног модела заснованог на дугорочним инкременталним трошковима (*Bottom-up Long Run Incremental Costs – LRIC*);

Активност 3 Контрола цена регулисаних услуга и услуга везаних у пакете

У току 2017. године завршена је методологија за утврђивање постојања маказа цена („*margin squeeze*“) приликом формирања цена услуга везаних у пакете. Већина земаља у Европској унији и окружењу има развијену методологију за утврђивање маказа цена коју доследно примењује на цене услуга везаних у пакете. Како пакети добијају све значајније учешће у понуди малопродајних услуга оператора, контрола цена услуга везаних у пакете представља континуиран задатак за Агенцију у наредном периоду.

Агенција ће наставити да прати и врши контролу цена свих регулисаних услуга, укључујући и регулисане цене роминга, као и предузимање активности за стварање услова за снижавање цена услуга роминга између региона Западног Балкана и Европске уније.

Активност 4 Упоредно мерење параметара квалитета мобилних мрежа (*benchmarking*)

У току 2021. године планирано је спровођење нове кампање упоредног мерења и анализе параметара квалитета у мрежама мобилних оператора на територији Републике Србије. Кампању мерења ће обавити екстерни извођач, изабран у јавном поступку, уз координисање, праћење и проверу резултата од стране Агенције. Обрађени мерни резултати ће бити приказани у оквиру иновiranог постојећег интернет портала <http://benchmark.ratel.rs>.

Проширење интерактивног портала за упоредни приказ квалитета мрежа мобилних оператора у Републици Србији додавањем резултата *benchmarking* мерења 2021. године, као и развој нових функционалности портала планирани су за 2021. годину.

Активност 5 Имплементација интерактивног портала за приказ покривености територије сигналом мобилне телефоније

У првом кварталу 2021. планира се реализација интерактивног веб портала за приказ покривености мрежа мобилних оператора.

Интерактивни веб портал се креира у циљу пружања информације о мапама покривања мобилних мрежа у Србији свим заинтересованим корисницима. Корисницима треба да буде омогућено да добију приказ мапе покривања за целу територију Србије, по технологији и оператору и да на тај начин провере покривеност, односно ниво сигнала мобилних мрежа на изабраној локацији. Мапе покривања мобилних мрежа омогућиће корисницима да стекну увид у ниво покривености у местима од интереса (нпр. где живе или раде). Такође, објективно и упоредно поређење, као и конзистентан приказ свих

релевантних података (који подразумева исте услове за све мобилне операторе), помоћи ће корисницима при доношењу одлуке о избору оператора, уколико се одлука заснова на предикцији расположивости покривања у одређеном подручју или на изабраној локацији. Ово доноси предности, како за операторе тако и за кориснике, у погледу подстицања здраве конкуренције, унапређења квалитета постојећих мобилних услуга за крајње кориснике и праћења развоја мобилних комуникационих мрежа.

Мапе покривања и статистички подаци ће бити јавно доступни на интернет страници РАТЕЛ-а.

Активност 6 Мерење квалитета универзалне поштанске услуге јавног поштанског оператора

Агенција је Правилником о изменама и допуни Правилника о параметрима квалитета за обављање поштанских услуга и минималном квалитету у обављању универзалне поштанске услуге, дефинисала обавезу ЈПО да почев од 01.01.2019. године, у потпуности примени захтеве Стандарда SRP EN 13850 - Поштанске услуге — Квалитет услуга — Мерење транзитног времена услуга с краја на крај за појединачне приоритетне пошиљке и пошиљке прве класе.

Такође, Агенција ће анализирати резултате испитивања степена Задовољење потреба корисника поштанских услуга са посебним освртом на УПУ, које за потребе Агенције спроводи независна организација.

На основу резултата мерења квалитета и степена задовољења корисника, Агенција ће сагледати параметре квалитета поштанских услуга у Републици Србији и предузети мере из своје надлежности сходно новом Закону, у смислу израде нових подзаконских решења. Агенција ће дефинисати изузећа од петодневне доставе поштанских пошиљака из домена УПУ.

7. РАЗВОЈ СИСТЕМА ЗА КООРДИНАЦИЈУ И ПРЕВЕНЦИЈУ РИЗИКА У ИКТ СИСТЕМИМА

Закон о изменама и допунама Закона о информационој безбедности донет је 30. октобра 2019. године, објављен је у „Службеном гласнику РС“ број 77/19 и ступио је на снагу 8.11.2019. године. Национални ЦЕРТ је у 2020. години донео сва подзаконска акта предвиђена Законом о изменама и допунама Закона о информационој безбедности.

Активност 1 Кампање и промоција информационе безбедности

Промовисање информационе безбедности ће се спроводити кроз израду видео материјала и публикација и извештаја о пријављеним инцидентима од стране оператора, креирање аутоматизованих извештаја намењених операторима, имплементацију система за откривање сајбер претњи, организовање семинара, радионица и предавања у циљу подизања свести о информационој безбедности.

Активност 2 Похађање обука из области информационе безбедности

Служба за информациону безбедност ће учествовати у раду конференција, похађати курсеве и семинаре у циљу константног стручног усавршавања из области информационе безбедности.

Активност 3 Сарадња и повезивање са домаћим, регионалним и међународним организацијама у области информационе безбедности

Национални ЦЕРТ непосредно сарађује са органом државне управе надлежним за безбедност ИКТ система, посебним ЦЕРТ-овима у Републици Србији, сличним организацијама у другим земљама, јавним и привредним субјектима, ЦЕРТ-овима самосталних оператора ИКТ система, као и са ЦЕРТ-ом републичких органа. Национални ЦЕРТ ће наставити да унапређује сарадњу са међународним организацијама у области информационе безбедности кроз активно учешће у конференцијама и регионалним и међународним пројектима.

Активност 4 Имплементација система за откривање сајбер претњи

Систем за откривање сајбер претњи ће омогућити сагледавање и праћење стања информационе безбедности у Републици Србији, на основу којег ће се планирати и спроводити проактивне и реактивне мере у циљу унапређења капацитета одбране у домену информационе безбедности. Имплементација овог система на територији Републике Србије ће се вршити у фазама и у складу са могућностима које систем пружа.

8. УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИСУСТВА АГЕНЦИЈЕ НА МЕЂУНАРОДНОМ НИВОУ И ВИДЉИВОСТИ НА НАЦИОНАЛНОМ НИВОУ

Агенција ће наставити са учешћем у раду међународних организација и институција у области електронских комуникација, поштанских услуга и информационе безбедности. Поред тога, планирана је и даља сарадња са регулаторним и стручним телима суседних држава, чланица Европске уније и других држава, ради усаглашавања праксе и примене прописа. Посебан акценат биће стављен на веће присуство у раду организација које окупљају европске регулаторе за електронске комуникације и поштанске услуге, као и на сарадњу с регулаторним телима суседних земаља.

Активност 1 Учешће у радним групама Међународне уније за телекомуникације (ITU), Европске конференције поштанских и телекомуникационих администрација (CEPT), Европског телекомуникационог института за стандарде (ETSI), Групе за политику радио-фреквенцијског спектра (RSPG), Тела европских регулатора за електронске комуникације (BEREC), Европског комитета за поштанску регулацију (CERP) и Групаације европских регулатора за поштанске услуге – (ERGP)

Агенција ће и током 2021. године учествовати у раду међународних организација и институција у области електронских комуникација, института за стандарде и европских конференција и наставиће сарадњу са регулаторним и стручним телима држава чланица Европске уније и других држава, ради усаглашавања праксе и примене прописа из области електронских комуникација.

Представници Агенције ће, кроз континуирано учешће и ангажовање у активностима стручних радних група Међународне уније за телекомуникације (ITU), Европског телекомуникационог института за стандарде (ETSI) и Европске конференције поштанских и телекомуникационих администрација (CEPT), доприносити припреми и изради докумената, смерница, стратегија и планова за развој и унапређење у области електронских комуникација.

Током 2021. године Агенција ће учествовати у раду Групе за политику радио-фреквенцијског спектра (RSPG). RSPG је саветодавна група на експертском нивоу, чији је задатак да Европској комисији пружи помоћ и саветовање на стратешком нивоу у развоју политике коришћења радио-фреквенцијског спектра по питањима која се односе на коришћење РФ спектра, координацију приступа политици коришћења РФ спектра као и на усклађивање услова неопходних за успостављање и функционисање унутрашњег тржишта. У овој групи Србија има својство посматрача, а предности учешћа Агенције у раду групе јесте праћење стратешких одлука, кроз приступ мишљењима, ставовима и извештајима и примена нових решења у нашим условима.

Током 2021. године биће настављена сарадња са чланицама Европске уније и земљама кандидатима за приступање Европској унији у оквиру Тела европских регулатора за електронске комуникације – BEREC и Групе независних регулатора (IRG), пре свега кроз састанке на нивоу Контакт групе и радних група које су формиране по тематским областима. Активности ће пре свега бити усмерене на спровођење новог регулаторног оквира за електронске комуникације у Европској унији и његову примену у домаћем законодавству.

Агенција учествује у раду међународних организација и институција у области поштанских услуга и сарађује са регулаторним и стручним телима држава чланица Европске уније и других држава ради усаглашавања праксе и примене прописа из области поштанских услуга.

Представници Агенције у континуитету активно прате активности свих радних група Групације европских регулатора за поштанске услуге – (ERGP) и учествују у пленарним заседањима у својству посматрача.

У току 2021. године планира се и наставак сарадње са Европским комитетом за поштанску регулацију – CERP. Приоритети CERP-а у наредном периоду су дефинисани стратешким документом организације, који је усвојен на Пленарном заседању у Копенхагену у јуну 2018. Имајући у виду да је потпредседник CERP-а запослени Агенције, Агенција ће интензивно учествовати у овим активностима. Планирана је координација позиције европских земаља у вези с активностима на Конгресу Светског поштанског савеза, као и усаглашавање позиција земаља у вези са планираним нацртом нове директиве ЕУ из области поштанских услуга. Са друге стране, CERP у 2021. години планира потписивање уговора о техничкој сарадњи са Светским поштанским савезом током редовног конгреса Светског поштанског савеза који ће се одржати у августу месецу у Абиџану (Обала Слоноваче). Ова сарадња подразумева заједнички рад на пројектима широм света из области поштанске регулативе и креирања стратешких докумената у области поштанског саобраћаја. Узимајући у обзир чињеницу да је испред

CERP-a за реализацију задужен потпредседник, који је и запослен у Агенцији, ова активност представља добру могућност за промоцију стручњака РАТЕЛ-а на интернационалним пројектима, као и Агенције у целини.

Активност 2 Организовање међународних скупова

За 2020. години је било планирано одржавање више међународних скупова из области електронских комуникација, поштанских услуга и информационе безбедности. У октобру 2020. године, Агенција је требало да буде домаћин састанка СЕРТ радне групе FM22 (Monitoring and Enforcement), за око 60 представника из европских земаља. Уколико услови у вези са пандемијом буду дозвољавали, план је да Агенција у 2021. години буде домаћин и организатор састанка СЕРТ радне групе FM22.

Активност 3 Унапређење сарадње на регионалном нивоу

Планирано је да се Форум сарадње регулаторних тела за електронске комуникације Босне и Херцеговине, Црне Горе, Македоније и Србије одржава сваке године у новембру, као и да се интензивирају редовни сусрети стручњака из све четири агенције у појединим областима рада.

Такође се планира наставак сарадње са регулаторима потписница Споразума о снижењу цена услуга роминга по питању даљих корака везаних за регулацију цена роминга, као и посета регулаторним телима у региону, у циљу размене искустава у области регулаторне праксе.

Током октобра, месеца информационе безбедности, планира се организовање годишње конференције Националног ЦЕРТ-а, која ће бити посвећена промоцији значаја информационе безбедности.

Активност 4 Израда стратегије и плана комуникације

Наставља се планирање и спровођење активности које треба да допринесу унапређењу видљивости Агенције, у настојању се да јавности приближе улога и резултати рада Агенције, да се повећа посећеност сајта и додатно унапреди интеракција са корисницима и грађанима.

За 2021. годину је предвиђена израда стратегије и плана комуникације, којима ће се јасно дефинисати циљеви презентације Агенције и динамика остваривања тих циљева, кроз јасан план израде месечних кампања, анимираних видеа, постера и филмова, посвећених унапред одабраним темама, који ће се пласирати у дигиталним медијима у циљу информисања и едуковања грађана и унапређења опште позитивне слике Агенције у јавности.